

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою

(протокол № 8 від «27» 02 2024р.)

Голова Вченої ради М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора

від «27» 02 2024р. № 73

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА»

Рівень вищої освіти: **третій (освітньо-науковий)**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Кваліфікація: **доктор філософії в галузі «Соціальні та поведінкові науки»**

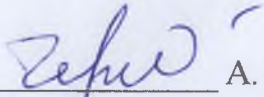
зі спеціальності «Економіка»

Запоріжжя

2024

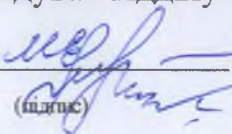
АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

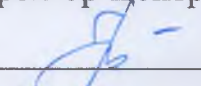

_____ А. В. Череп
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

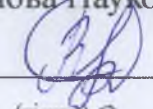
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

_____ О. П. Єфіменкова
(підпис)

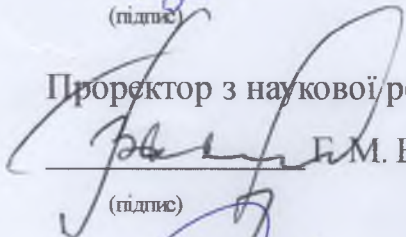
Директор Центру забезпечення якості освіти

_____ М. А. Томченко
(підпис)

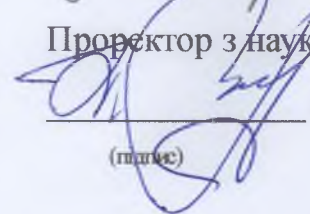
Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

_____ О. Р. Руднік
(підпис)

Проректор з наукової роботи

_____ Г. М. Васильчук
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Ю. О. Каганов
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії)

Економіка

назва освітньо-наукової програми

з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 Економіка

(шифр та назва галузі знань)

(код та найменування спеціальності)

визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до проміжної та підсумкової атестації. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закон України [«Про освіту»](#) від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 [«Про затвердження галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»](#);

- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 «[Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності](#)»;
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «[Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)](#)»;
- постанова КМУ від 12.01.2022 р. № 44 «[Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти \(наукової установи\) про присудження ступеня доктора філософії](#)»;
- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 «[Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти](#)»;
- наказ МОН України від 11.07. 2019 р. № 977 «[Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти](#)»;
- наказ МОН від 30.04.2020 р. № 584 «[Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти](#)»;
- наказ МОН від 10.05.2022 р. № 424 «[Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності: 051 Економіка для третього \(освітньо-наукового\) рівня вищої освіти](#)».

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» \(Salzburg, 3–5 February 2005\). Conclusions and Recommendations](#);
- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). [Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg](#)

[Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010;](#)

- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). [Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES \(2011\) 932978;](#)
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). [Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016;](#)
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. [Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019.](#)
- Докторська освіта в Європі: сучасні розробки та тенденції. [Doctoral education in Europe: current developments and trends. Based on the results of the 2021 EUA-CDE survey](#)

Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм українських та зарубіжних закладів вищої освіти, зокрема: Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»; Дніпровський державний аграрно-економічний університет; Національний авіаційний університет; Національний університет «Львівська політехніка»; Сумський державний університет; Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна; Університет Миколаса Ромеріса (Mykolas Romeris University) (м. Вільнюс, Литва).

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Череп Алла Василівна, гарант ОНП	д.е.н., професор, декан економічного факультету, Запорізький національний університет
2.	Бабміндра Дмитро Іванович	д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів і економіки міжнародного туризму, Запорізький національний університет
3.	Гельман Валентина Миколаївна	д.е.н., доцент, професор кафедри управління персоналом і маркетингу, Запорізький національний університет
4.	Іванов Микола Миколайович	д.е.н., професор, завідувач кафедри управління персоналом і маркетингу, Запорізький національний університет
5.	Максишко Наталія Костянтинівна	д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, Запорізький національний університет
6.	Огренич Юлія Олександрівна	д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Запорізький національний університет
7.	Щусь Сергій Миколайович	здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, Запорізький національний університет
8.	Мокшанов Віктор Володимирович	керівник видавництва «Вектор», голова ГО «Лектор ЗП»

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Кузьмін Олег Євгенович	д.е.н., професор, директор Навчально-наукового

		інституту економіки і менеджменту Національного університету «Львівська політехніка»
2.	Смерічевський Сергій Францович	д.е.н., професор, декан факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету
3.	Simanaviciene Zaneta	Prof. habil.dr. Mykolas Romeris University (м. Вільнюс, Литва)
4.	Вініченко Ігор Іванович	д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки Дніпровського державного аграрно-економічного університету
<i>Підприємства, організації</i>		
5.	Вегеря Андрій Олегович	керівник ТОВ «МЕТПРОМБУД ІНВЕСТ»
6.	Дубініна Світлана Миколаївна	головний економіст ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат»
7.	Козловська Олена Іванівна	начальник відділу кадрів ТОВ «ПРОМКОМПЛЕКТ ГРУП»
8.	Лунін Віктор Олексійович	фінансовий директор АТ «Мотор Січ»
9.	Подорожко Володимир Володимирович	керуючий справами виконавчого апарату Запорізької обласної ради
10.	Стулень Василь Іванович	директор ТОВ «Запорізький інструментальний завод»
11.	Хімічев Андрій Вікторович	депутат Запорізької обласної ради
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
12.	Вовк Ярослав Геннадійович	доктор філософії, начальник управління закупівель ПрАТ «Запоріжвогнетрив»

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Економіка
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти Ступінь вищої освіти Галузь Спеціальність Освітня кваліфікація	третій (освітньо-науковий) доктор філософії 05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка доктор філософії з економіки не присвоюється
Професійна кваліфікація Кваліфікація в дипломі	доктор філософії у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка»
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	сертифікат про акредитацію освітньої програми від 20.06.2023 р. № 5002 Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми здобуття освіти	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
<p>Метою ОНП є підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців в галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка», які володіють методами комп'ютерного моделювання, цифровими технологіями, статистичними методами аналізу даних, сучасними освітніми технологіями; здатні розв'язувати комплексні проблеми з економіки; проводити фундаментальні та прикладні дослідження; здійснювати науково-дослідну, науково-педагогічну, інноваційну, організаційну, аналітичну, практичну діяльність на основі формування і розвитку у аспірантів програмних компетентностей, що дозволять їм оволодіти знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення оригінального дисертаційного дослідження, презентації його результатів, переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, а також</p>	

проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення, сприятимуть повоєнному відновленню держави, а також інтеграції до європейського і світового освітнього простору.

Цілі ОНП відповідають місії та стратегії університету згідно зі Стратегією розвитку Запорізького національного університету в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України на 2023-2025 (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.znu.edu.ua/docs/2023/_znu_2023_2025.pdf).

Стратегічна мета університету полягає в тому, щоб не лише зберегти досягнення попередніх років, але й забезпечити умови для сталого, а найголовніше – випереджального розвитку за рахунок найактивнішої участі студентів та науково-педагогічних працівників у розбудові повоєнної України як повноправного члена Європейського Союзу.

Місія університету полягає у формуванні якісного людського капіталу задля повоєнного відновлення держави та повноцінного представлення України в європейській спільноті. В ОНП вказана місія реалізується через набуття здобувачами відповідних компетентностей, спрямованих на підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців з економіки, здатних проводити оригінальні, інноваційні, креативні наукові дослідження та їх презентувати, розв'язувати економічні проблеми, здійснювати дослідницько-інноваційну, науково-педагогічну діяльність.

Мета ОНП направлена на розвиток галузевих та регіональних пріоритетів, а саме: 1) використання результатів наукових досліджень як невід'ємної складової забезпечення регіональної та національної безпеки на засадах інноваційно-інвестиційного розвитку економіки; 2) посилення ролі інноваційної складової при формуванні Стратегії регіонального економічного розвитку; 3) проведення оригінальних, інноваційних, креативних, наукових досліджень з економіки, які закладуть підґрунтя для довгострокового планування розвитку міст на регіональному та національному рівнях; 4) активне позиціонування впровадження та трансфер результатів проєктної міжнародної діяльності, яка направлена на формування і розвиток у аспірантів відповідного європейського досвіду щодо комплексного вирішення проблем з економіки; 5) створення конкурентних переваг шляхом поєднання сучасних педагогічних технологій та володіння методами економіко-математичного моделювання, переходу на модернізацію та диверсифікацію економіки регіону; 6) залучення до реалізації результатів наукових досліджень провідні підприємства та організації як зацікавлені сторони в формуванні ефективної регіональної інноваційно-інвестиційної стратегії; 7) формування європейського світового простору, який своєчасно реагує на запит в смарт-спеціалізації для регіонального і міжрегіонального взаємозв'язку; 8) впровадження, підтримання та популяризація наукових досліджень щодо сталого розвитку економіки на засадах поширення та адаптивного розвитку європейського законодавства щодо захисту навколишнього середовища; 9) проведення наукових досліджень відповідно до запиту роботодавців з врахуванням регіональної специфіки та соціально-економічного розвитку територіальних громад в післявоєнний період.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область

Об'єкт вивчення: теорія, методологія наукових досліджень, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем.

Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Теоретичний зміст предметної області: загальні закони, закономірності та тенденції соціально-економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; кількісні методи в економічних дослідженнях; інституціональний, міждисциплінарний та історичний аналіз соціально-економічних явищ та процесів; розробка та обґрунтування економічних рішень; регулювання та

	<p>управління багаторівневими господарськими системами.</p> <p>Методи, методики та технології: методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проектами, цифрові технології, методи і технології науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень у сфері економіки.</p>
Орієнтація освітньо-наукової програми	<p>академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO)</p> <p>Освітньо-наукова програма направлена на розробку та удосконалення методів, механізмів, інструментарію управління економічними процесами на рівні держави, регіону, суб'єктів господарювання, що забезпечить вирішення актуальних наукових завдань, результати яких матимуть наукове, теоретичне, практичне значення та їх впровадження забезпечить ефективне функціонування, підвищення інвестиційно-інноваційної активності, конкурентоспроможності на всіх ієрархічних рівнях; підготовку фахівців до науково-дослідної, організаційно-управлінської, інноваційної і педагогічної діяльності з акцентом на виконання досліджень у сфері економіки.</p>
Основний освітньо-наукової програми фокус	<p>освітньо-наукова програма базується на сучасних наукових дослідженнях у галузі 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 051 Економіка та встановлює необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в області економіки, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, а також проведення здобувачем власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Ключові слова: <i>економіка, національна економіка, регіональна економіка, бізнес-економіка, економіка праці та соціально-трудова відносин, економічна статистика, економіко-математичне моделювання, суб'єкти господарювання.</i></p>
Особливості освітньо-наукової програми	<p>Особливості освітньо-наукової програми полягають в:</p> <ul style="list-style-type: none"> - урахуванні тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, галузевого та регіонального контексту під час підготовки здобувачів, розширення сфер наукових досліджень; - поєднанні освітньої та наукової складових, що створює можливості для поєднання аудиторних занять з індивідуальною дослідницькою роботою; - наявності обов'язкових і вибіркових дисциплін, адаптованих до тематики наукових досліджень, що забезпечують набуття глибинних знань зі спеціальності, удосконалення універсальних навичок, формування конкурентних переваг на ринку праці; - сфокусованості на тісному співробітництві з вітчизняними, закордонними університетами та суб'єктами господарювання; - кадровому забезпеченні (залученням роботодавців, професіоналів-практиків, відомих вчених до освітньо-наукового процесу); - різноманітності організаційних форм навчання (гостьові лекції,

	<p>PhD-колоквіуми);</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведенні оригінальних, інноваційних, фундаментальних та прикладних досліджень в економіці з урахуванням здобутків міжнародної науки, європейського і світового освітнього простору; - посиленій увазі до вивчення та застосування сучасних інноваційних методів дослідження в економіці, інструментарію статистичних досліджень та економіко-математичного моделювання економічних процесів, їх опанування та використання; - розвитку професійних, дослідницьких компетентностей здобувачів шляхом залучення їх до різноманітних науково-практичних заходів, тобто конференцій різного рівня, круглих столів відповідно до тематики дослідження; - активній інтеграції здобувачів у міжнародний науковий простір, зокрема забезпеченні стажування в інших ЗВО та країнах (міжнародна мобільність); - викладанням окремих дисциплін іноземними мовами; - залученні здобувачів до виконання міжнародних та/або вітчизняних наукових проєктів, господарських НДР. <p>Професійна підготовка містить нормативні дисципліни і дисципліни вільного вибору здобувача та розподілена між такими складовими: глибинні знання зі спеціальності, загальнонаукові компетентності, мовна підготовка, спеціальні фахові компетентності, а також передбачає науково-дослідну роботу, у тому числі підготовку та захист дисертаційної роботи.</p> <p>ОНП забезпечує широкий спектр навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Дослідницько-інноваційна та проєктна діяльність</i>, що включає модуль Жана Моне «Основи європейської проєктної діяльності» за європейським проєктом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проєктах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; - <i>Академічне письмо та академічна доброчесність (з англomовним компонентом)</i>, що враховує результати участі ЗНУ у міжнародних проєктах сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP (2016-2019) та «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022); - <i>Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника</i>, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамєну Pearson Tests of English, а також враховує результати участі ЗНУ у європейському проєкті 610427-EPP-1-2019-1-EE-EPPKA2-SVNE-JP «Розвиток потенціалу підготовки учителів іноземної мови як шлях до впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції України» за програмою Erasmus+KA2 (2019-2022).
4. Академічні права та працевлаштування випускників	
Академічні права випускників	здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
Працевлаштування	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних

випускників	працівників в наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації доктора філософії з економіки, зокрема на посадах наукових консультантів, експертів, аналітиків у дослідницьких установах і підрозділах підприємств, установ, організацій.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Підходи та технології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – студентоцентрикований підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; – проектно-організоване навчання, в якому проєкт виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань; – цифрові технології (ZOOM, Google Meet, Google Drive, Google Forms, Google Slides, Google Keep, Jamboard, Miro, Lucidchart, Learning Apps, YouTube, WordWall, Padlet, Quizlet, Mentimeter тощо). <p><i>Форми навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – лекції, практичні та лабораторні заняття, консультації; – педагогічна (асистентська) практика; – тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проєктна діяльність. <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проєктування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проєктів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, бенчмаркінг, кейс-метод); – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквіумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проєктних заявок та конкурсах проєктів, участь у реалізації міжнародних та вітчизняних проєктів, госпдоговірних НДР); – методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів). <p>Педагогічна (асистентська) практика є обов'язковим компонентом підготовки докторів філософії з економіки. Метою педагогічної практики є набуття здобувачем професійних навичок і вмінь викладача економічних</p>

	дисциплін у закладі вищої освіти; поглиблення й закріплення знань з питань організації і форм здійснення освітнього процесу в сучасних умовах; актуалізація.		
Оцінювання	<p>Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів</p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проєктів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проєктної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження педагогічної (асистентської) практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспіранта.</p> <p><i>Проміжна атестація</i> проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ.</p> <p><i>Присудження ступеня доктора філософії</i> відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на підставі її публічної презентації та обговорення</p>		
6. Програмні компетентності			
Вид компетентності	Шифр		Відповідність Стандарту
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.	

Загальні компетентності	ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	<i>ЗК01</i>
	ЗК 2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	<i>ЗК02</i>
	ЗК 3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми	
	ЗК 4	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	<i>ЗК04</i>
	ЗК 5	Здатність до критичного мислення	
	ЗК 6	Здатність працювати в міжнародному середовищі, у тому числі в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України	<i>ЗК03</i>
	ЗК 7	Здатність розробляти проекти та управляти ними	
	ЗК 8	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	
	ЗК 9	Здатність до особистісного та професійного розвитку	
	ЗК 10	Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності	<i>ЗК05</i>
	ЗК 11	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1	Здатність до розуміння основних концепцій, історичних витоків, сучасного стану та тенденції розвитку економіки; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку	
	СК2	Здатність здійснювати планування та виконання оригінальних досліджень, досягати наукових результатів, які створюють нові знання як в предметній області, так і в міждисциплінарних напрямках, і можуть бути опубліковані у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з галузі соціальні та поведінкові науки та суміжних галузей	<i>СК01</i>
	СК3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності	<i>СК05</i>
	СК4	Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у галузі, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.	<i>СК03</i>
	СК5	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, демонструвати глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень; володіти навичками академічного письма	<i>СК02</i>
	СК6	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти, в тому числі міждисциплінарні, з урахуванням соціальних, економічних, екологічних, міжкультурних та правових аспектів; демонструвати лідерство та відповідальність під час їх реалізації.	<i>СК07</i>
	СК7	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, зокрема забезпечувати організацію та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання	<i>СК04</i>

	СК8	Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів, питань європейської та євроатлантичної інтеграції; із застосуванням математичних методів та моделей з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	СК06
7. Програмні результати навчання			
ПРН1		Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій	РН01
ПРН2		Глибоко розуміти загальні принципи, методи, методології наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки та у викладацькій практиці	РН02
ПРН3		Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у науковій та науково-педагогічній діяльності	РН04
ПРН4		Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані	РН09
ПРН5		Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за напрямом спеціальності та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності	РН08
ПРН6		Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми економіки державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики	РН06
ПРН7		Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок	РН08
ПРН8		Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя	
ПРН9		Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів	РН05
ПРН10		Організувати й здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти, використовуючи сучасні освітні технології та інноваційні методи навчання; нормативне, наукове та навчально-методичне забезпечення; відповідально та об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів; розробляти і викладати	РН07

	спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти	
ПРН11	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації	РН03
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Кадрове забезпечення	<p><i>Наукове керівництво</i> здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.</p> <p><i>Викладання навчальних дисциплін</i> здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомні наукові здобутки (публікації, проєкти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.</p> <p>Представники академічної та наукової спільноти, зокрема міжнародної, а також фахівці-практики, роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу.</p>	
Матеріально-технічне забезпечення	<p><i>Навчальні корпуси</i> підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо.</p> <p>Для <i>наукової роботи</i> використовується 220, 221 аудиторія, 5 навчальний корпус.</p> <p><i>Соціально-побутова інфраструктура</i> включає мережу гуртожитків з достатньою кількістю місць, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий табір «Славутич» на Азовському узбережжі, біостанцію-профілакторій (о. Хортиця), коворкінг-центр, стадіон та ін.</p>	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури ; навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle ЗНУ.</p> <p>Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт та мобільний додаток LibClient ; забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink; http://baltijapublishing.lv/index.php/econedu; http://kelmczasopisma.com/; https://www.abacademies.org/journals/academy-of-strategic-management-journal-home.html; https://sis-journal.com/publication-terms/. До послуг</p>	

	<p>здобувачів також інституційний репозитарій, система наукових та академічних показників СИНАП; сайти наукових фахових видань ЗНУ, у тому числі Збірник наукових праць «Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки» (http://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics); «Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку» (https://management-journal.org.ua/index.php/journal); запрошення на конференції.</p> <p>Для педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ», «European Project Culture», а також діють Telegram-канали для здобувачів відповідних років навчання. Функціонують офіційні Telegram-канали університету: «ЗНУ» і «ЗНУ: міжнародні можливості для НПП і аспірантів»</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ «Про порядок реалізації права на академічну мобільність». Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання</p> <p>Національна кредитна мобільність здійснюється на підставі договорів: Договір про співробітництво із Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут»; Договір про співробітництво із Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного (м. Запоріжжя); Договір про співробітництво із Сумським державним університетом; Договір про співробітництво із Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу; Договір про співробітництво із Державною навчально-науковою установою «Академія фінансового управління» (м. Київ); Договір про організацію програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти між Державним університетом «Житомирська політехніка» та Запорізьким національним університетом, Угода про співпрацю Державного університету «Житомирська політехніка» та Запорізького національного університету.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних закладах вищої освіти та наукових установах в рамках укладених угод та міжнародних проектів: угода про співробітництво з Університетом Туран (Turan University) (м. Алмати, Республіка Казахстан), угода про співпрацю з Університетом Стеком (Stekom University) (Центральна Ява - Індонезія), договір про співпрацю з Ченстоховським технологічним університетом (Częstochowa University of Technology) (м. Ченстохова, Польща), угода про наукову, навчальну, інформаційну, обмінну і культурну співпрацю з Вищою Школою Агробізнесу в Ломжі (Wyższa Szkoła Agrobiznesu w Łomży) (м. Ломжа, Польща), меморандум про взаєморозуміння з ІНТІ Міжнародним Університетом (INTI International University) (м. Бату Пахат, Малайзія), угода з Університетом Уппсали (Uppsala University) (м. Уппсала, Швеція); угода про співпрацю з Алматинським гуманітарно-</p>

	<p>економічний університет (Almaty humanitarian-economic university) (м. Алмати, Республіка Казахстан); Міжінституційна угода на навчальну мобільність студентів та викладачів в рамках програми Еразмус+ з Білефельдським університетом (Німеччина); угода про співпрацю з Кавказьким міжнародним університетом (Грузія); Проект Erasmus+: Jean Monnet (01.03.2022 р. – 28.02.2025 р.) реєстраційний номер 101048168 — HumEU — ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH European Humanistic Vision in Human Resource Management («Європейська гуманістична візія в управлінні людськими ресурсами»); Проект Erasmus+: Jean Monnet (01.01.2023 р. – 31.12.2025 р.) реєстраційний номер 101085727 – EU-DIGITIZATION – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH «Digitalization of the economy in the context of the Covid-19 pandemic as a strategic platform for economic development of the state» («Цифровізація економіки в умовах пандемії Covid-19 як стратегічна платформа розвитку економіки держави»).</p> <p>Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>можливе за умови володіння українською мовою на рівні не нижче B2</p>

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
та їх логічна послідовність
2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	<i>Обов'язкові компоненти</i>		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
ОК1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	6	залік, екзамен
	<i>всього</i>	6	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
ОК2	Філософія наукової свідомості	4	залік
	<i>всього</i>	4	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
ОК3	Сучасні технології навчання й викладання у вищій школі	3	екзамен
ОК4	Дослідницько-інноваційна та проектна діяльність	4	екзамен
ОК5	Академічне письмо та академічна доброчесність (з англomовним компонентом)	3	залік
ОК6	Педагогічна (асистентська) практика	4	диф. залік
	<i>всього</i>	14	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	24	
	Цикл професійної підготовки		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	<i>Обов'язкові компоненти</i>		
ОК7	Європейські практики цифровізації економіки	4	екзамен
ОК8	Моделювання динамічних властивостей соціально-економічних систем	4	екзамен
ОК9	Формування конкурентоспроможності підприємств в контексті країн-членів ЄС	4	залік
	<i>всього</i>	12	
	<i>Вибіркові компоненти</i>		
ВД	Вибіркова дисципліна 1	3	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 2	3	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 3	3	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 4	3	залік
	<i>всього</i>	12	

	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	24	
	<i>Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибіркового компонентів</i>	48 12 (25%)	

Перелік вибіркового компоненту формується гарантом ОНП упродовж місяця після зарахування до аспірантури чергової хвилі здобувачів та затверджується на засіданні вченої ради факультету (інституту). У зазначеному переліку має бути передбачена принаймні одна дисципліна, що відповідає обраній тематиці (напрямові) наукових досліджень кожного здобувача. Перелік вибіркового компоненту є додатком до даної ОНП.

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців з дня зарахування аспіранта на навчання.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг робіт	Форма контролю
1. Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та Індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	напіврічна та річна атестації
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквиумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквиумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Участь у програмах академічної мобільності, стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквиумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	

3.6	Участь у програмах академічної мобільності, стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
4. Четвертий рік навчання		
4.1	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях, одноосібних монографій (не менше однієї публікації)	напіврічна й річна атестації; публічна презентація результатів дисертації; захист дисертації
4.2	Завершення роботи над дисертацією та її оформлення	
4.3	Отримання висновку наукового керівника та подання заяви на одержання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (не пізніше ніж за дев'ять місяців до завершення нормативного строку навчання)	
4.4	Публічна презентація результатів дисертації та її обговорення (не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви)	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (не пізніше двох тижнів з дня проведення презентації)	
4.6	Подання документів до Вченої ради ЗНУ (не пізніше двох тижнів з дня отримання висновку) з метою створення разової спеціалізованої ради для захисту дисертації	
4.7	Публічний захист дисертації та отримання диплома доктора філософії	

Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

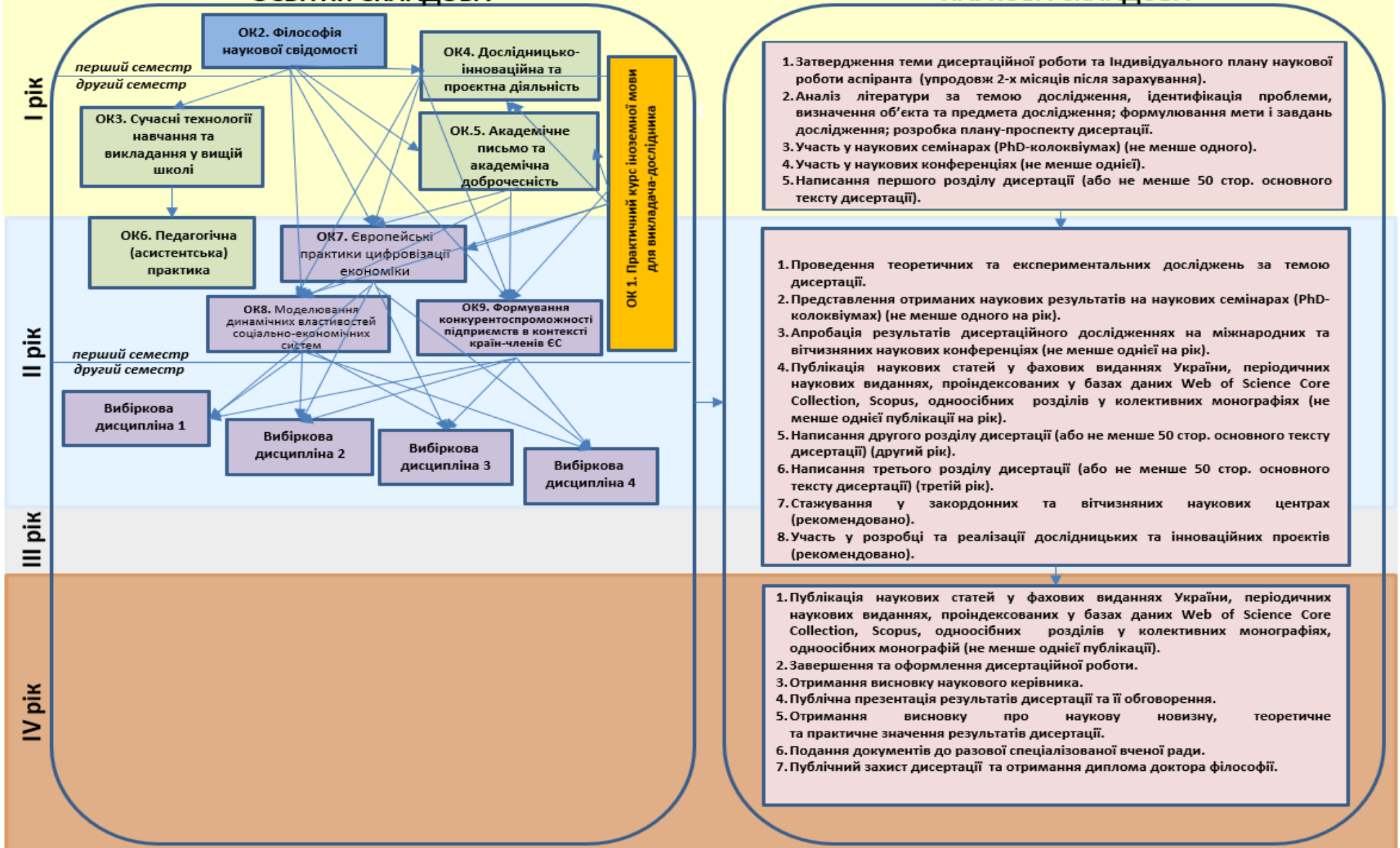
№	Напрями досліджень
1.	Стратегічні вектори управління економічними процесами на рівні держави, регіону, суб'єктів господарювання
2.	Інструменти забезпечення конкурентоспроможності підприємств, регіонів та держави
3.	Управління ефективністю об'єднаних територіальних громад
4.	Моделювання розвитку підприємств, регіонів, територіальних громад та держави
5.	Європейська гуманістична візія в управлінні конкурентоспроможністю підприємств, регіонів та держави
6.	Прийняття фінансових рішень в умовах невизначеності
7.	Формування механізму управління експортним потенціалом підприємств, регіонів та держави
8.	Реінжиніринг бізнес-процесів суб'єктів господарювання
9.	Інноваційно-інвестиційні стратегії транснаціональних корпорацій, підприємств, регіонів та

	держави
10.	Формування векторів антикризового управління діяльністю підприємств
11.	Механізми державної підтримки розвитку малого та середнього підприємництва
12.	Маркетингові стратегії підприємств в умовах глобалізації
13.	Механізми міжнародної логістики
14.	Стратегії управління персоналом в умовах цифрової економіки
15.	Формування корпоративної культури
16.	Моделювання перспектив інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств на засадах цифровізації їх бізнес-процесів
17.	Цифровізація діяльності підприємств як індикатор розвитку суспільства
18.	Формування стратегії економіки знань в умовах глобалізації
19.	Індикатори фінансово-економічної безпеки в мінливих економічних умовах
20.	Детермінанти забезпечення фінансово-економічної безпеки регіонів
21.	Моделювання розвитку зовнішньо-економічної діяльності галузей економіки
22.	Продовольча безпека – фактоорієнтований вектор забезпечення національної безпеки
23.	Розвиток персоналу підприємства як індикатор його життєзабезпечення
24.	Модернізація виробничих процесів на підприємствах на засадах їх інвестиційно-інноваційної діяльності

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

ОСВІТНЯ СКЛАДОВА

НАУКОВА СКЛАДОВА

Blue box: - оволодіння загальнонауковими компетентностями

Light green box: - набуття універсальних навичок дослідника

Orange box: - оволодіння мовними компетентностями

Light purple box: - здобуття глибинних знань із спеціальності

3. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді, за результатами якого видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності «051 Економіка».
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері економіки або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи) (сайт відділу аспірантури і докторантури, розділ: «Разові спеціалізовані вчені ради»).</p> <p>Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії повинна мати обсяг основного тексту 6,5-9 авторських аркушів. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН (наказ МОН від 12 січня 2017 р. № 40).</p>
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про присудження наукового ступеня доктора філософії у Запорізькому національному університеті

4. ПРОЦЕДУРИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідно до [Стратегії розвитку ЗНУ в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення на 2023-2025 рр.](#) однією із стратегічних цілей університету є «формування якісної й конкурентоспроможної освітньої пропозиції, яка гармонійно поєднує навчальну й наукову складові, враховує очікування й ціннісні орієнтири ключових стейкхолдерів і світові тренди», що неможливо без функціонування дієвої системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на всіх трьох рівнях (бакалавр, магістр, доктор філософії).

У ЗНУ створено освітньо-наукове середовище, що дозволяє здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повною мірою оволодіти основними видами програмних компетентностей: загальнонауковими, мовними, спеціальними (предметними), набути універсальних навичок дослідника та педагогічних умінь щодо викладання у вищій школі. Освітній процес на третьому

рівні вищої освіти забезпечують найдосвідченіші науково-педагогічні працівники, які мають вагомі досягнення у професійній діяльності та здійснюють викладання на високому науково-методичному рівні з використанням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання. Науковий пошук майбутніх докторів філософії здійснюється в рамках традицій численних наукових шкіл ЗНУ під науковим керівництвом досвідчених науковців, які мають публікації з тематики дисертаційних досліджень здобувачів. Науковий потенціал ЗНУ дозволяє формувати разові спеціалізовані вчені ради для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Здобувачам створено умови щодо апробації їх наукових результатів шляхом друку статей у фахових виданнях ЗНУ, виступу на наукових/науково-практичних конференціях, участі у тематичних заходах, круглих столах, наукових семінарах, PhD-колоквиумах та ін. Велика кількість міжнародних проєктів і програм, які реалізуються в університеті, надають можливість здобувачам бути залученими до міжнародної академічної спільноти.

Для забезпечення підвищення якості вищої освіти на третьому, освітньо-науковому рівні призначено координатора PhD-програм в університеті, який здійснює вчасну розробку й оновлення локальних нормативних документів, що регулюють процес підготовки докторів філософії в ЗНУ; координує діяльність гарантів освітньо-наукових програм шляхом наповнення відповідного електронного ресурсу в Moodle «Для гарантів освітньо-наукових програм», організовує для них і груп забезпечення спеціальні тренінги, семінари якості та ін.; здійснює контроль за вчасним оновленням освітньо-наукових програм відповідно до змін у нормативній базі, пропозицій стейкхолдерів, рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; надає інформаційно-консультативну підтримку здобувачам через функціонуючі для аспірантів кожного року навчання Telegram-канали, де вони мають можливість отримати як всю актуальну інформацію щодо їхнього навчання, так і оперативні відповіді на питання, що виникають у процесі їх підготовки.

Моніторинг та перегляд освітньо-наукових програм

- 4.1. Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-наукових програм провадиться відповідно до локальних нормативних документів ЗНУ. Процедура розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм регламентується [Положенням про освітньо-наукові програми підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти \(ступеня доктора філософії\) Запорізького національного університету](#).
- 4.2. Моніторинг та перегляд освітньо-наукових програм має на меті

забезпечення взаємозв'язку між змістом навчання (освітня складова) та дослідженням здобувачів наукового ступеня доктора філософії (наукова складова).

- 4.3. До проведення моніторингу залучаються провідні фахівці факультету, роботодавці, випускники, здобувачі, а також [Центр забезпечення якості освіти](#), який здійснює періодичне опитування всіх категорій стейкхолдерів та розміщує відповідні [соціологічні звіти](#) на сайті Центру. За результатами моніторингу та змін у нормативно-правовій базі здійснюється щорічне оновлення освітньо-наукових програм і навчальних планів.
- 4.4. Здобувач є не тільки замовником освітньої послуги, а й партнером у визначенні вектору наукового пошуку, розвитку наукових шкіл, якісного становлення його як дослідника і викладача під керівництвом наукового керівника.
- 4.5. В ЗНУ запроваджене щосеместрове опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу та якості викладання навчальних дисциплін. Опитування проводиться за допомогою он-лайн сервісів в системі електронного забезпечення навчання ЗНУ MOODLE. Результати опитування враховуються при оновленні робочих програм та силабусів навчальних дисциплін, а також при внесенні змін у навчальні плани та освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

- 4.6. Згідно [Положення про професійний розвиток науково-педагогічних працівників Запорізького національного університету](#) ЗНУ забезпечує підвищення кваліфікації та стажування НПП не рідше одного разу на п'ять років із збереженням середньої заробітної плати. Положення регулює усі формальні аспекти підвищення кваліфікації, в тому числі професійного розвитку викладачів.
- 4.7. ЗНУ створює умови для підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників як в Україні, так і за кордоном. При цьому НПП можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами. Зокрема формами підвищення кваліфікації є: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на виробництві тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись. Основними видами підвищення кваліфікації є: навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах,

вебінарах, майстер-класах тощо; наукове стажування; інформальна освіта; здобуття наукового ступеня, участь у програмах академічної мобільності.

- 4.8. Підвищення кваліфікації на базі ЗНУ здійснюють: [Центр післядипломної освіти](#), [Школа педагогічної майстерності](#), [Центр інтенсивного вивчення іноземних мов](#). Для гарантів освітньо-наукових програм та наукових керівників аспірантів діє курс підвищення кваліфікації «Актуальні питання підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти»; для викладачів третього рівня вищої освіти - «Підвищення цифрових компетентностей співробітників Запорізького національного університету», які можна опанувати дистанційно як у синхронному, так і в асинхронному режимах.
- 4.9. В університеті щорічно здійснюється [рейтингування науково-педагогічних працівників](#) за встановленими [критеріями](#), результати якого враховуються при проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад НПП, відзначення найкращих працівників за вагомі досягнення в професійній діяльності, кар'єрного зростання.

Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

- 4.10. З метою інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу в ЗНУ функціонує єдина [система електронного забезпечення навчання ЗНУ MOODLE](#), яка, зокрема містить розроблений фахівцями ЗНУ спеціалізований модуль для автоматичного вибору здобувачами навчальних дисциплін за вибором. Для супроводу організаційно-управлінської діяльності діє єдина інформаційна система управління «Документообіг». В усіх навчальних корпусах забезпечений доступ до мережі Інтернет завдяки технології Wi-Fi.
- 4.11. Автоматизація основних функцій управління освітнім процесом запроваджено на базі системи управління освітнім процесом АСУ Деканат», «Ректорат» та введеною в дію з 2023 року АСУ «Методичний комплекс "Розклад"».
- 4.12. Інформаційне забезпечення наукової діяльності включає доступ до [он-лайн наукової бібліотеки ЗНУ](#), електронних баз даних, (у т.ч. міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science та ін.) та інших електронних бібліотечних ресурсів та сайтів наукових фахових видань ЗНУ.

- 4.13. Облік наукової роботи та виконання ліцензійних вимог науково-педагогічних працівників здійснюється на власній електронній платформі [СІНАП \(система наукових та академічних показників\)](#); функціонує й [інституційний репозитарій ЗНУ](#).

Публічність інформації про освітньо-наукові програми

- 4.14. З метою забезпечення інформаційної відкритості ЗНУ та виконання вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про доступ до публічної інформації» на [головній сторінці офіційного сайті університету](#) створений спеціальний розділ «Публічна інформація», в якому зібрані посилання на всі публічні документи та інформацію загально університетського характеру.
- 4.15. Повний текст освітньо-наукових програм, навчальні плани, силабуси навчальних дисциплін, Правила прийому до аспірантури, графік освітнього процесу, розклади занять та сесій, нормативні документи, що регулюють процес підготовки докторів філософії у Запорізькому національному університеті розміщено на [сайті відділу аспірантури і докторантури ЗНУ](#). Громадське обговорення проєктів освітньо-наукових програм здійснюється у розділі «[Громадське обговорення ОНП](#)» на сайті ЗНУ.

Академічна доброчесність та запобігання й виявлення плагіату в наукових роботах

- 4.16. Забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу регламентується [Кодексом академічної доброчесності Запорізького національного університету](#) та [Положенням про порядок запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти та дисертаціях на здобуття наукового ступеня у Запорізькому національному університеті](#).
- 4.17. Органом, що здійснює контроль за дотриманням академічної доброчесності учасниками освітнього процесу є Рада з академічної доброчесності. Факти порушення науковими, педагогічними, науково-педагогічними працівниками та особами, що навчаються, норм Кодексу виносяться на розгляд Ради з академічної доброчесності. За порушення норм академічної доброчесності здобувачі, наукові, педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть бути притягнуті до моральної, дисциплінарної, адміністративної відповідальності відповідно до нормативних і розпорядчих документів, норм законодавства України.

- 4.18. Для запобігання та виявлення плагіату в наукових дослідженнях працівників та здобувачів вищої освіти в ЗНУ діє система запобігання та виявлення плагіату з широким використанням спеціалізованого програмного обладнання. В межах проекту сприяння академічній доброчесності встановлені партнерські відносини та підписаний договір про співпрацю з ТОВ «Плагіат» Unichек, яка надає можливість перевіряти роботи на плагіат та взаємні цитування.
- 4.19. Для здобувачів третього рівня вищої освіти викладається обов'язковий курс «Академічне письмо та академічна доброчесність (з англomовним компонентом)». Для додаткового інформування майбутніх докторів філософії на сайті відділу аспірантури і докторантури створено окрему сторінку [«Академічна доброчесність»](#).

5. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

ЗК, СК	Інтегральна компетентність																		
	Загальні компетентності											Спеціальні компетентності							
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8
ОК1	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+			+	+		
ОК2	+	+	+		+			+	+	+				+					
ОК3	+	+		+	+			+	+	+	+					+	+	+	
ОК4	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		
ОК5	+	+		+		+			+	+			+			+			
ОК6	+	+	+	+	+			+	+	+	+				+	+		+	
ОК7		+	+	+						+		+	+	+	+		+		+
ОК8	+	+	+	+							+	+	+	+	+	+			+
ОК9		+	+	+	+	+			+			+	+	+		+	+	+	

6. Матриця відповідності програмних результатів навчання програмним компетентностям освітньо-наукової програми

ПРН	Інтегральна компетентність																		
	Загальні компетентності											Спеціальні компетентності							
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8
ПРН1	+	+	+			+	+			+		+	+	+	+			+	
ПРН2	+	+			+					+		+	+	+		+	+	+	
ПРН3	+	+								+			+	+	+		+	+	+

ПРН4	+	+		+					+		+	+	+		+			+	
ПРН5	+	+	+				+	+	+	+			+	+	+		+		
ПРН6	+	+		+		+				+			+			+	+	+	+
ПРН7	+	+			+					+		+	+	+	+				
ПРН8	+	+	+	+	+		+	+	+	+			+						+
ПРН9	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+		+	+		
ПРН10	+	+						+	+	+	+				+	+		+	+
ПРН11	+	+		+									+		+				+

**7.Матриця відповідності програмних результатів навчання
обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми**

ПРН OK	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11
OK1						+		+	+		
OK2			+				+	+			
OK3			+			+		+		+	
OK4	+		+		+	+		+	+		
OK5			+			+	+	+			
OK6		+	+			+		+		+	
OK7	+	+			+	+	+			+	+
OK8	+		+	+		+	+	+			+
OK9		+	+			+		+	+		+

Додаток 1

ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Перелік внесених змін/доповнень	Протоколи (документи) ініціаторів змін	Протоколи Вченої ради ЗНУ
<i>Перелік змін і доповнень відносно попередньої редакції ОНП 2023 року</i>		
На аркуші погодження та в Розділі 4 (п.4.3) відділ моніторингу якості освіти та ліцензування перейменовано в Центр забезпечення якості освіти	Наказ ректора №201 від 05.06.23	Протокол № 8 від 27.02.24 р.
У п.1 профіля ОНП додано інф-ція про отримання сертифікату про акредитацію	Рішення Національного агентства	
У п.7 профіля ОНП уточнено формулювання ПРНЗ, зокрема, додано «у науковій та науково- педагогічній діяльності»	Аналіз Стандартів вищої освіти для третього, освітньо-наукового рівня	
У п.9 профіля ОНП до інформаційного та навчально-методичного забезпечення додано «Функціонують офіційні Telegram-канали університету: «ЗНУ» і «ЗНУ: міжнародні можливості для НПП і аспірантів»	Протокол засідання Вченої ради економічного факультету №9 від 09.02.24 р.	
У передмові ОНП внесено зміни у склад робочої групи з розробки освітньо-наукової програми, а саме: замінено здобувачку вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, Запорізький національний університет Лесів Інну Геннадіївну на здобувача Щуся Сергія Миколайовича.		
У передмові ОНП додано рецензію та відгук зовнішніх стейкхолдерів, зокрема: Вініченко Ігор Іванович (Дніпровський державний аграрно-економічний університет).		
У розділі 9 профілю ОНП «Академічна мобільність» (підрозділ: «Національна кредитна мобільність») додано Договір про організацію програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти між Державним університетом «Житомирська політехніка» та Запорізьки національним університетом, Угода про співпрацю Державного університету «Житомирська політехніка» та Запорізького національного університету.		
У розділі 9 профілю ОНП «Академічна мобільність» (підрозділ: «Міжнародна кредитна мобільність») додано		

<p>Міжінституційна угода на навчальну мобільність студентів та викладачів в рамках програми Еразмус+ з Білефельдським університетом (Німеччина); угода про співпрацю з Кавказьким міжнародним університетом (Грузія).</p>		
<p>У розділі 2 ОНП «Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність» (підрозділ 2.2. «Наукова складова освітньо-наукової програми») розширено напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії та додано: «Розвиток персоналу підприємства як індикатор його життєзабезпечення»; «Модернізація виробничих процесів на підприємствах на засадах їх інвестиційно-інноваційної діяльності».</p>		

ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН
Перелік
вибіркових дисциплін для здобувачів ступеня доктора філософії
за освітньо-науковою програмою
Економіка

назва освітньо-наукової програми

Перелік затверджено на засіданні ради економічного факультету
протокол № 4 від 25.09.24 р.

№	Назва навчальної дисципліни
1	Методи багатокрітеріального вибору в економіці
2	Метаевристички в розв'язанні економічних задач
3	Новий аналітичний погляд на динаміку ринків
4	Інтернаціоналізація бізнесу та вихід на ринки ЄС (англійською мовою)
5	Креативна економіка та просторові форми організації бізнесу
6	Диверсифікація інвестицій через діяльність міжнародних компаній
7	Детермінанти сталого розвитку економіки.
8	Глобалізаційні процеси в сучасній економіці
9	Управління персоналом в умовах цифрової економіки (діджиталізації)
10	Планування інноваційно-інвестиційної діяльності
11	Ефективне планування, використання та оптимізація робочого часу в процесі прийняття управлінських рішень
12	Стратегічне управління національною безпекою